

THE IRISH TIMES

‘Ik nam mijn dochter mee naar waar ik ben opgegroeid. Misschien jaagde ik gewoon op geesten’

‘Ik wist niet goed wat ik moest verwachten. De geur van een turfvuur? Een weggegooide voetbal of frisbee in de voortuin?’

di 10 dec 2019, 07:06

Philip Lynch in Tasmanië

Ik denk dat ik beter had moeten weten. Maar op een ochtend, in juli, liepen mijn dochter en ik de korte wandeling naar ons oude huis op het Ierse platteland. Ik hoopte stilletjes dat ze misschien een beetje geïntrigeerd was over onze bestemming.

Natuurlijk zou mijn oude stampot altijd een beetje een stap verder zijn dan Londen, waar we net de toeristische dingen hebben gedaan en het grootste deel van de dag hebben doorgebracht met ronddwalen in de wonderwereld van Harry Potter in Watford. Het behoeft nauwelijks te worden gezegd dat het dorp Finea in Co Westmeath een beetje tekort schiet in vergelijking met de majesteit van de Tower Bridge.

We zijn hier in een boerenland met slechts weinig tekenen van menselijke activiteit. Er is de onmiskenbare blijvende geur van drijfmest die ergens wordt verspreid. Ik ben verrast om de kamperfoelie met zijn duidelijke geur te zien, nog steeds daar, nog steeds bloeiend aan de kant van de weg, in de buurt van Fagan's poort. Er zijn ook vlierbessen, sleedoorns en essen en plataan jonge boompjes, maar regelmatige heggen snoeien heeft hun opwaartse banen beloond. Het enige verkeer, grote vrachtwagens uit de steengroeve van Plunkett, zorgt ervoor dat we ver achter in de greppel staan terwijl ze voorbij sjokken, gebukt onder hun ladingen stortklaar beton, zand en blokken.

Ik wist niet zeker wat ik kon verwachten. De geur van een turfvuur? Een weggegooid voetbal of frisbee in de voortuin? Misschien een nette stapel gespleten brandhout. Misschien zelfs een nieuwsgierige collie of een kat die languit op een vensterbank ligt te zonnebaden. Of misschien jaagde ik gewoon op geesten. Ik zou er snel genoeg achter komen.

We gaan verder, langs Mastersons en Dermody's. Ik kijk omhoog naar de Maol-heuvel waar de beesten van mijn broer als kleine Lego-stukjes in het bovenste veld zijn gestippeld, net onder het overblijfsel van het hazelaarbosje. We zouden er de volgende dag naartoe gaan. De bocht om en we zijn er bijna, op het rechte stuk naar huis. Dit deel van de weg was vroeger de laatste honderd meter van onze dagelijkse kilometerslange reis naar huis van school. Soms riepen we genoeg energie op om de laatste 20 meter of zo te sprinten - angstig om naar binnen te gaan en ons avondeten uit de onderste la van het assortiment te halen. Heel even stel ik me voor dat ik bijna naar huis zou kunnen gaan, nog één keer, alleen doe ik dat natuurlijk niet.

De dochter van Philip Lynch op Maol Hill in Co Westmeath

Oorspronkelijk een huisje met rieten dak, werd de bovenverdieping in een later stadium toegevoegd, ongeveer 100 jaar geleden, waar ons gezin van 12 woonde. De grijze gevel zonder ramen is meer verweerd, meer alledaags dan ik me herinner. Binnen zijn de drie slaapkamers boven en de trap met 14 treden die hen verbindt met de keuken en salon beneden. Die slaapkamers met hun rammelende schuiframen en flinterdun glas waren bijna onmogelijk te verwarmen. Kauwen eisten elk voorjaar terloops de twee inactieve schoorstenen aan weerszijden van het dak op. De keuken warm houden in de winter was een eeuwige uitdaging voor onze oude Stanley nr. 8, die mijn moeder altijd dwangvoeding gaf met gras en hout. Maar ondanks dat alles was het 30 jaar ons huis en ik wist niet anders, en ik weet nog steeds niet zeker of ik er ooit iets aan zou willen veranderen.

Jarenlang had de oude man, een voorzichtige man, gepraat en gepraat over het bouwen van een bungalow - zo lang leek het erop dat we gewoon onze schouders ophaalden en zijn gepraat afwezen als louter wishful thinking. Het werd onze lopende grap en we waren blij om te genieten van zijn fantasie. Maar zijn droom werd uiteindelijk werkelijkheid in zijn laatste decennia, lang nadat de meesten van ons waren vertrokken, nadat hij met tegenzin een paar hectare had verkocht, en ze de paar honderd meter verhuisden naar waar ze uitzicht hadden op de torenspits van de kerk in Granard. Ook zij waren toegetreden tot de wereld van de alomtegenwoordige moderne bungalowbewoners, plaag of plaag, zouden sommigen beweren, van het hedendaagse Ierse landschap. Maar het was hun eigen bungalow met zijn dubbele beglazing, centrale verwarming en met kiezelstenen bezaaide buitenmuren en slim gevormde schoorsteen kronen die zelfs de meest vastberaden kauw dwarsboomden. Het was een huis dat zich kon meten met elke andere woning in de buurt en onze ouders waren buitengewoon trots.

Toen we die ochtend dichterbij kwamen, was het duidelijk dat er niemand thuis was. Er was mij verteld dat het huis te koop stond. De gordijnen waren niet dicht. Er was geen spoor van een auto of zelfs een fiets, en de schoorsteen gaf geen rook af. Maar de oude fuchsia op de dijk was in ieder geval nog steeds sterk. De ruw uitgehouwen, versleten stenen trap af, galoppeerde we moedig, alsof we nog steeds enige aanspraak op deze plek hadden en de voortuin in die nu bedekt was met verpletterde witte rots - zoals het spul dat sommige percelen in de plaatselijke kerkhof. Overal was het spik en span.

Het interieur was totaal getransformeerd. Schmick, om een Australisch bijvoeglijk naamwoord te gebruiken, is de beschrijving die in me opkwam. Verstoken van rommel en nu slechts één open ruimte, leek het ondenkbaar dat dit dezelfde ruimte was waar we wang aan wang waren grootgebracht.

Zelfs het bijgebouw was opnieuw uitgerust met een glanzend nieuw leien dak en een nieuwe deur, bloedrood geverfd. Deze schuur, die ook dienst deed als werkplaats van de oude man, was vroeger een opslagplaats voor van alles; hengels, fietsen en in de winter een ideale plek om fazanten en eenden op te hangen in zakken op zondagmiddag tijdens het schietseizoen. De oud uitziende kruiwagen die bosjes rode geraniums ontkiemde, zag er gekunsteld en ongerijmd uit. En misschien had de plek door al deze namaaktoevoegingen het onmiskenbare gevoel gekregen van een weekendje weg of een schietgat zonder enige emotie of karakter.

Jaar na jaar, in alle weersomstandigheden, en vooral als het achterste veld te drassig was, grepen mijn broers en ik elke beschikbare gelegenheid aan om een balletje te trappen in deze tuin, waarbij we onze vermeende voetbalvaardigheden aanscherpten, alsof we misschien wel de volgende Frank Stapleton of Kenny Dalglish; terwijl onze moeder zich zorgen maakte dat er elk moment een dwalende bal door het keukenraam kon knallen. Af en toe kwamen we dichtbij, maar door de bescheiden omvang van het raam kwam het er altijd ongedeed uit.

Het gevoel van rust die ochtend was zenuwslopend. Spoken van mijn drukke jeugd waren nauwelijks onder de oppervlakte. We moesten nu gaan, had ik tegen mijn dochter gezegd, en ik was verrast door mijn ongeduld. Er is hier niets te zien, het is te veel veranderd, voegde ik eraan toe, alsof ik wilde uitleggen waarom ik moest gaan. Ze haalde onverschillig haar schouders op en bood geen protest aan en we draaiden ons om en liepen naar de stenen trap, en voordat ik het wist, waren we weer de weg af, waar de superieure bungalow met kiezelstenen en het goed onderhouden gazon en het uitzicht op de kerktoren, en onze huurauto wachtte.